

HRVATSKA NARODNA BANKA

B I L T E N

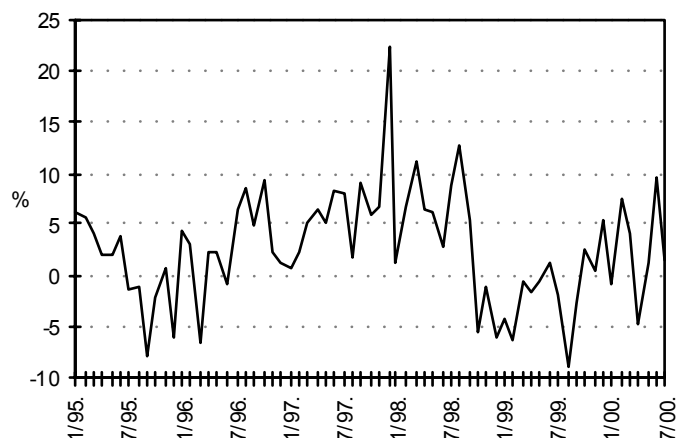
BROJ 52 - RUJAN 2000

REALNI SEKTOR GOSPODARSTVA

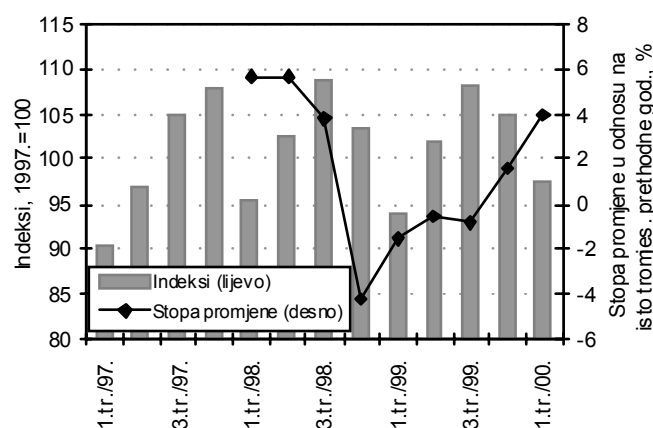
Kretanja gospodarske aktivnosti po djelatnostima Nacionalne klasifikacije u drugom tromjesečju 2000. godine uglavnom upućuju na bolja ostvarenja nego u istom tromjesečju prethodne godine. U navedenom je razdoblju zabilježen rast industrijske proizvodnje za 2,0%, prometa u trgovini na malo za 15,9%, noćenja turista za 66,8% i broja prevezenih putnika za 8,6%. Na temelju toga može se očekivati rast agregatne domaće aktivnosti u drugom tromjesečju što bi činilo niz od tri uzastopna tromjesečja s pozitivnim stopama promjene bruto domaćeg proizvoda te potvrdilo izlazak hrvatskoga gospodarstva iz recesijskog razdoblja. Slabija ostvarenja u drugom tromjesečju tekuće godine u usporedbi s istim tromjesečjem prethodne godine na strani ponude zabilježena su u građevinarstvu i prijevozu robe.

Rast industrijske proizvodnje od 2,0% u drugom tromjesečju treća je stopa rasta te važne djelatnosti zaredom. Trend rasta industrijske proizvodnje nastavljen je i u srpnju tako da je proizvodnja u razdoblju siječanj – srpanj 2000. veća od proizvodnje u istom razdoblju prethodne godine za 2,6%. Rast ukupne industrijske proizvodnje od četvrtog tromjesečja 1999. uzrokovan je rastom prerađivačke industrije po iznadprosječnim stopama (3,6, 4,4 i 4,0%) te manjim doprinosom rudarstva i vađenja. Proizvodnja ostvarena u području prerađivačke industrije u prvih sedam mjeseci ove godine bila je za 4,0% veća u usporedbi s proizvodnjom ostvarenom u istom razdoblju prethodne godine.

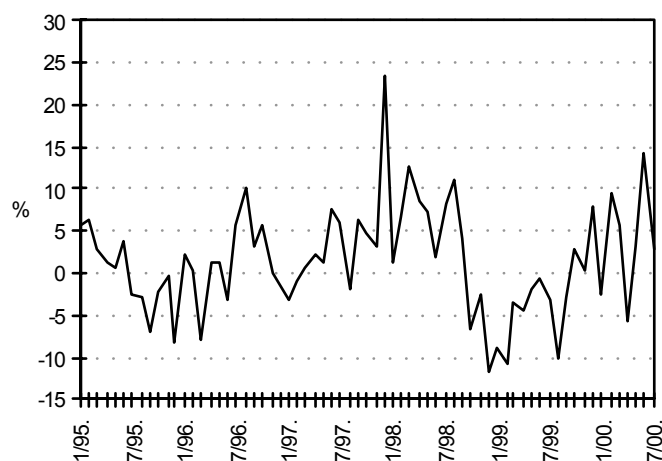
FIZIČKI OBUJAM INDUSTRIJSKE PROIZVODNJE, stopa promjene u odnosu na isti mjesec prethodne godine

TROMJESEČNI BRUTO DOMAĆI PROIZVOD, stalne cijene

PRERAĐIVAČKA INDUSTRIJA, stopa promjene u odnosu na isti mjesec prethodne godine

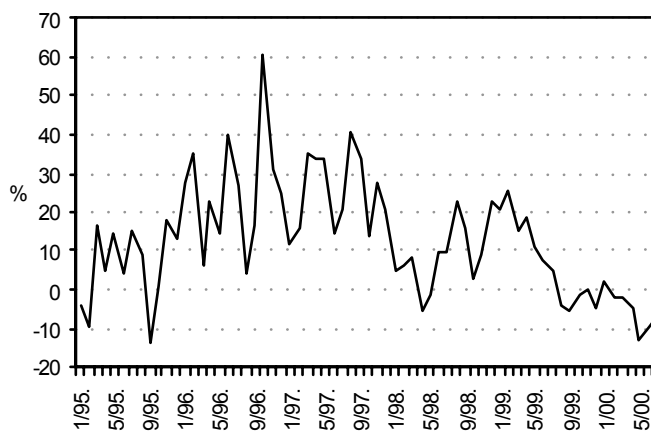

U području opskrbe električnom energijom, plinom i vodom zabilježeno je četvrto uzastopno tromjesečno smanjenje proizvodnje pri čemu je najveće ono u drugom tromjesečju ove godine, za 8,8%. Negativan trend proizvodnje u posljednjim mjesecima počeo se bilježiti i u području rudarstva i vađenja.

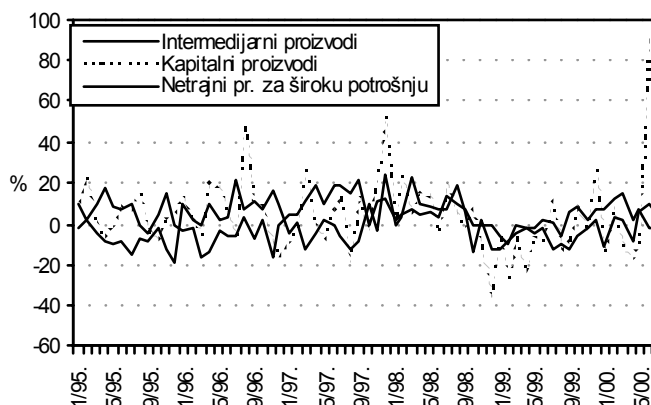
Industrijske grane čiji se rast vremenski podudara s kretanjem ukupne industrije proizvodnje bile su kemijska industrija, proizvodnja strojeva i uređaja, proizvodnja motornih vozila i proizvodnja namještaja. Još bolja kretanja, s rastom u četiri uzastopna tromjesečja, ostvarena su u proizvodnji ostalih nemetalnih mineralnih proizvoda, proizvodnji proizvoda od metala i proizvodnji radiotelevizijskih i komunikacijskih aparata. Zanimljivo je svakako kretanje proizvodnje u najvećim, nespomenutim granama: prehrambenoj, izdavačkoj industriji i industriji prometnih sredstava. Nakon pada u čitavoj 1999. i na početku 2000. u proizvodnji hrane i pića ostvaren je rast od 4,4% u drugom tromjesečju, a u prvih sedam mjeseci od 1,6%. Negativan trend izdavačke djelatnosti prisutan od sredine prošle godine prekinut je u drugom tromjesečju ove godine kada je zabilježena stopa rasta od 2,9%. U proizvodnji ostalih prometnih sredstava bilježi se pad od početka ove godine.

Realni promet u trgovini na malo u drugom tromjesečju tekuće godine veći je za 15,9% od prometa u istom tromjesečju prethodne godine što je treća uzastopna i ujedno najveća pozitivna promjena. Taj je podatak preliminarni pokazatelj kretanja osobne potrošnje pa bi prema njemu osobna potrošnja u drugom tromjesečju trebala rasti

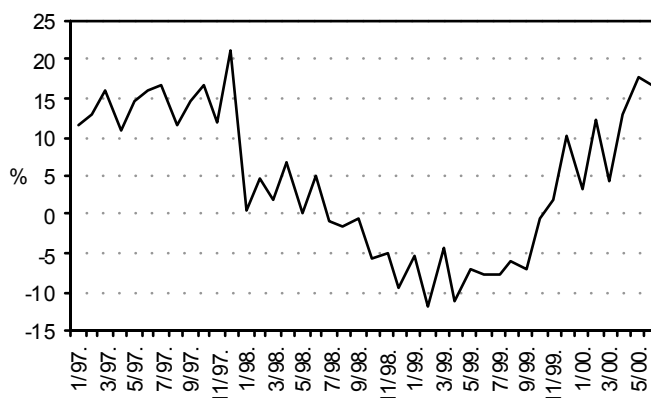
OPSKRBA ELEKTRIČNOM ENERGIJOM, PLINOM I VODOM,
stopa promjene u odnosu na isti mjesec prethodne godine

INDUSTRIJSKA PROIZVODNJA PREMA GLAVNIM
INDUSTRIJSKIM GRUPACIJAMA,
stopa promjene u odnosu na isti mjesec prethodne godine

REALNI PROMET U TRGOVINI NA MALO,
stopa promjene u odnosu na isti mjesec prethodne godine

intenzivnije od 2,0 i 5,0% koliko je zabilježeno u dvama prethodnim tromjesečjima.

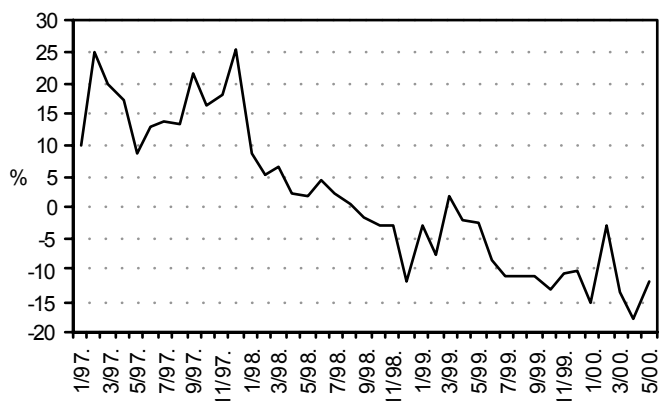
U prvom polugodištu malotrgovinski je promet veći za 11,3% u usporedbi s istim razdobljem prošle godine.

Bruto dodana vrijednost u djelatnosti građevinarstva smanjuje se tijekom cijele 1999. i u prvom tromjesečju 2000. godine. Fizički obujam izvršenih građevinskih radova u travnju i svibnju ukazuje na nastavak negativnog trenda. U razdoblju siječanj – svibanj 2000. izvršeni su radovi za 12,5% manji nego u istom razdoblju prethodne godine.

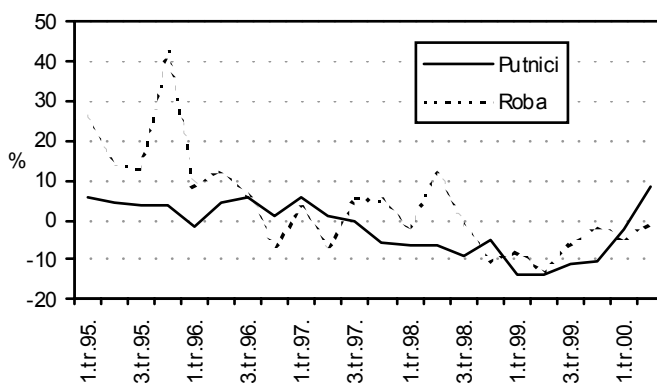
Ostvarena bruto dodana vrijednost u djelatnosti prijevoza, skladištenja i veza u prvom tromjesečju ove godine veća je od one u istom tromjesečju prošle godine nakon što se kontinuirano smanjivala u 1999. Preliminarni pokazatelj o kretanju te djelatnosti u drugom tromjesečju, broj prevezenih putnika, veći je od ostvarenog prijevoza u istom razdoblju prethodne godine za 8,6%, dok je količina prevezene robe manja, no treba istaknuti da se ta stopa pada usporava.

Fizički pokazatelji aktivnosti u turizmu imaju visoke stope rasta od travnja ove godine. Broj dolazaka turista u prvih sedam mjeseci ove godine veći je za 43,7%, a noćenja za 50,1% prema istom razdoblju prošle godine. Ukupan broj dolazaka povećan je zbog porasta broja dolazaka inozemnih turista, što također vrijedi i za broj noćenja. Broj dolazaka inozemnih turista u dvama ljetnim mjesecima, lipnju i srpnju, bio je veći za 50,9%, a noćenja za 55,3% u usporedbi s istim mjesecima prethodne godine.

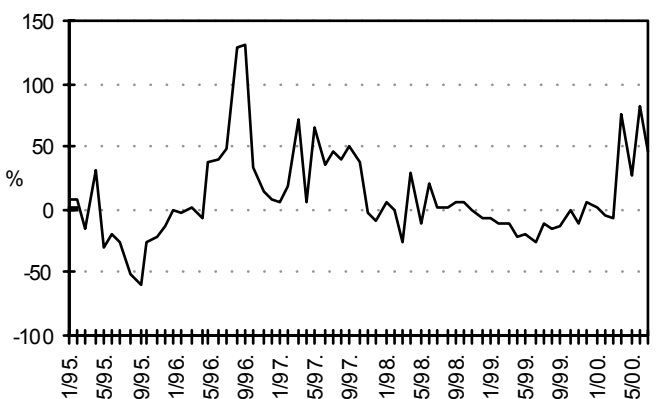
FIZIČKI OBUJAM GRAĐEVINSKIH RADOVA,
stopa promjene u odnosu na isti mjesec prethodne godine

PRIJEVOZ PUTNIKA I ROBE,
stopa promjene u odnosu na isto tromjesečje prethodne godine

NOĆENJA TURISTA,
stopa promjene u odnosu na isti mjesec prethodne godine

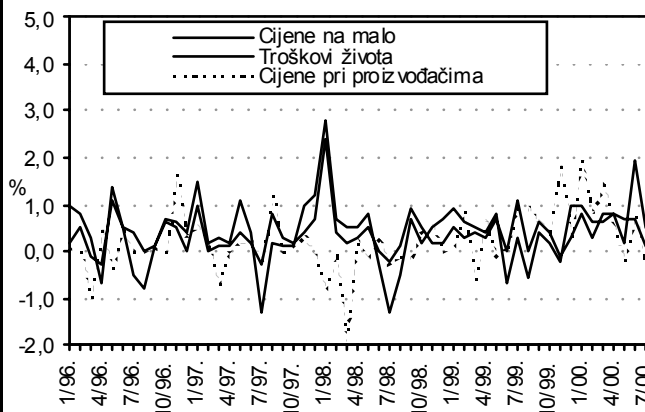

CIJENE

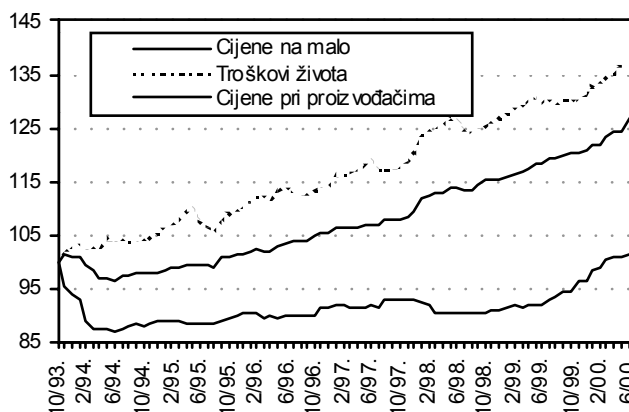
U srpnju i kolovozu prekinut je trend porasta stope inflacije prisutan u prvoj polovici godine. U srpnju su cijene na malo porasle 0,5%, dok su u kolovozu ostale nepromijenjene. Međugodišnja stopa inflacije smanjila se sa 7% u lipnju na 6,5% u srpnju i kolovozu, što se djelomično može pripisati i učinku baznog razdoblja (lani su u srpnju poskupjeli naftni derivati i duhanske prerađevine). Cijene pri proizvođačima u srpnju su se spustile za 0,2%, dok se u kolovozu bilježi njihov blagi rast u istom iznosu. Međugodišnja stopa inflacije mjerena kretanjem cijena pri proizvođačima smanjena je u usporedbi s lipnjem za 1,9 postotni bod, te se spustila s 10,6% u lipnju na 9,4% u srpnju i 8,7% u kolovozu.

U srpnju su cijene usluga iz indeksa cijena na malo rastom od 0,8% nadmašile rast cijena roba koji je iznosio 0,5%. Cijene usluga u kolovozu su ostale nepromijenjene, dok su cijene robe smanjene za 0,1%. Cijene usluga u srpnju povećane su zbog znatnog poskupljenja televizijske pretplate od 10,6%, paket-aranžmana od 21,7%, uplata za domove umirovljenika od 21,2% te prijevoza putnika brodom od 10%. Do porasta cijena robe u srpnju došlo je najvećim dijelom zbog poskupljenja duhanskih prerađevina od 6,9% (povećane su trošarine i proizvođačke cijene) i porasta cijena svježeg mesa od 2,2% koje je utjecalo na porast cijena industrijskih prehrambenih proizvoda. Cijene industrijskih neprehrambenih proizvoda iz indeksa cijena na malo u srpnju su ostale nepromijenjene, a u kolovozu su porasle samo za 0,1%, što upućuje na to da za sada nema naznaka značajnijeg odgođenog učinka ovogodišnjeg 43%-tnog poskupljenja naftnih derivata na cijene drugih industrijskih proizvoda.

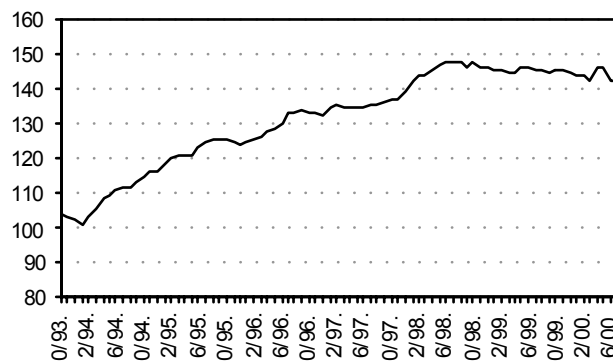
CIJENE NA MALO, CIJENE PRI PROIZVOĐAČIMA I TROŠKOVI ŽIVOTA, mjesečne promjene

INDEKSI CIJENA NA MALO, CIJENA PRI PROIZVOĐAČIMA I TROŠKOVA ŽIVOTA, listopad 1993.=100

INDEKS RELATIVNE CIJENE MEĐUNARODNO NEUTRŽIVIH DOBARA, omjer cijena usluga i cijena robe (iz indeksa cijena na malo) 1992.=100

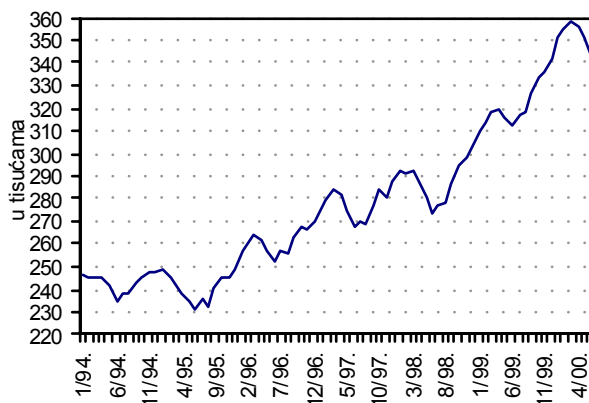

ZAPOSLENOST I PLAĆE

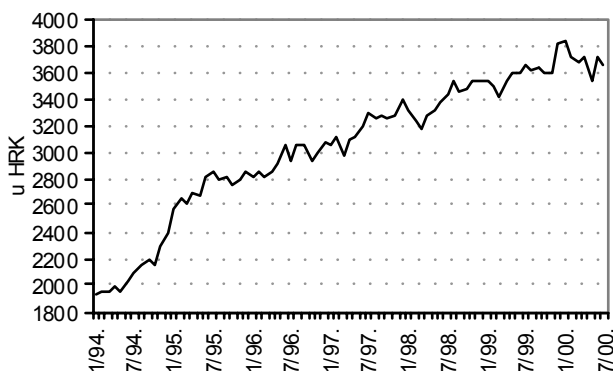
Nakon drugoga tromjesečja, tijekom kojega se registrirana nezaposlenost pod sezonskim utjecajima smanjivala iz mjeseca u mjesec, u srpnju je ponovo došlo do njezina porasta. Srpanjski je porast bio nešto manji od 5 tisuća (1,4%) te je registriranu nezaposlenost povećao na 347 tisuća osoba. U prvih je sedam mjeseci ove godine registrirana nezaposlenost u prosjeku bila za 36 tisuća (11,5%) veća nego u istom razdoblju lani. Porast od 4 tisuće (17,7%) nezaposlenih zbog prestanka rada poslodavca u usporedbi s istim mjesecom prošle godine bio je brži od dinamike porasta registrirane nezaposlenosti u istom razdoblju, ali zbog relativno niske razine te vrste nezaposlenosti ne čini se da je prestanak poduzeća s radom znatno pridonosio nezaposlenosti. Tijekom srpnja došlo je i do porasta ukupne zaposlenosti od 7,5 tisuća (0,6%) što ju je povećalo na 1.337 tisuća. Ukupna je zaposlenost u ovoj godini bila za gotovo 47 tisuća manja nego lani. Stopa registrirane nezaposlenosti iznosila je krajem srpnja 20,6%.

Prosječna neto plaća isplaćena u srpnju bila je za 1,1% nominalno i 1,2% realno manja nego u prethodnom mjesecu, dok je prosječna bruto plaća smanjena za 1,5% nominalno i 1,6% realno. Nominalni porast neto plaća isplaćenih u prvih sedam mjeseci ove godine u usporedbi s istim razdobljem prošle godine iznosio je 9,2%, dok je njihov realni porast iznosio 4,6%. Porast bruto plaća bio je u istom razdoblju nešto manji te je iznosio 8,7% nominalno i 4,2% realno.

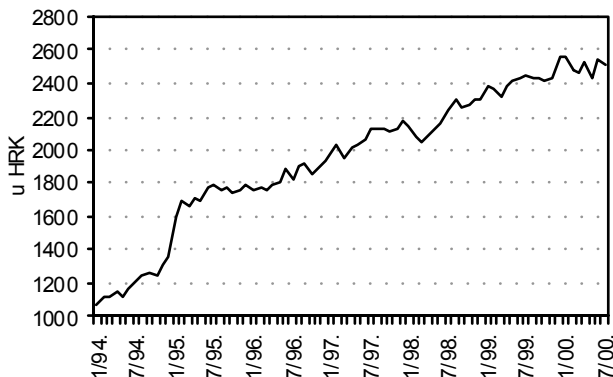
NEZAPOSLENI

PROSJEČNA REALNA BRUTO PLAĆA, u cijenama iz siječnja 1994.

PROSJEČNA REALNA NETO PLAĆA, u cijenama iz siječnja 1994.

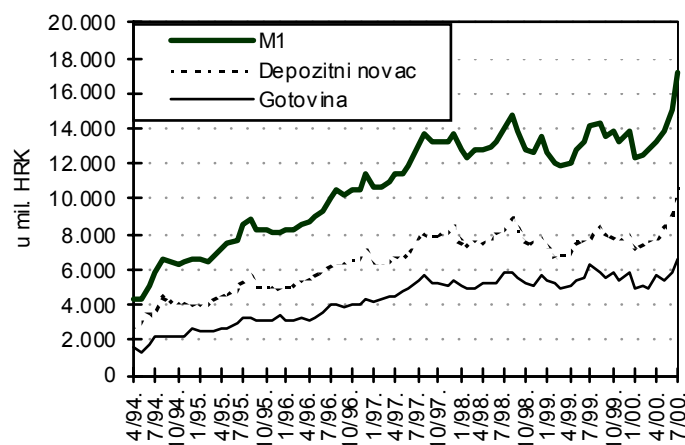

MONETARNA KRETANJA

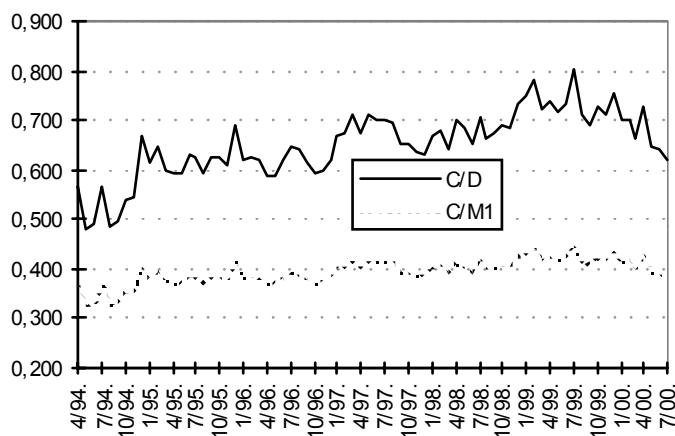
U lipnju, a naročito u srpnju, vrlo su intenzivno porasli svi monetarni agregati kao i inozemna aktiva. Rast plasmana bio je malen, ali ipak veći nego tijekom proteklih mjeseci. Država je znatno smanjila neto dugovanja bankarskom sektoru u srpnju.

Novčana masa porasla je ukupno za 3,35 mlrd. kuna tijekom lipnja i srpnja i iznosila je 31. srpnja 17,2 mlrd. kuna. Iako je i gotov novac porastao značajno, komponenta s najdinamičnijim rastom u M1 jest depozitni novac poduzeća. U lipnju i srpnju porastao je za 1,5 mlrd. kuna (29,5%) i iznosio je 6,5 mlrd. kuna krajem srpnja. To je tim važnije, jer se upravo depozitni novac poduzeća tijekom prošlogodišnje recesije najviše smanjio. U okruženju skućene likvidnosti gospodarstva njegov je oporavak bitna pretpostavka za oživljavanje poslovanja gospodarskih subjekata. Osim sezone komponente koja vrlo snažno utječe na kretanje monetarnih agregata tijekom ljetnih mjeseci, na porast depozitnog novca utjecali su i drugi činitelji. Država je tijekom lipnja i srpnja nastavila podmirivati dospelje neplaćene obveze iz proteklih godina, što neposredno pogoduje poboljšanju likvidnosti privatnog sektora. Ministarstvo financija plasiralo je obveznice u japanskim jenima u protuvrijednosti od 0,4 mlrd. USD. Kao i do sada u takvim prilikama, dio tog priljeva prodan je Hrvatskoj narodnoj banci kako bi se kunama platilo dospelje obveze domaćim dobavljačima. Izdane obveznice za dugove HZZO također su poboljšale likvidnost onog dijela gospodarstva s kojim taj fond posluje kao naručitelj. Nekoliko je, dakle, razloga za povećanje novčane mase: sezonski utjecaj (dobra turistička sezona), podmirivanje većeg iznosa državnih obveza kao i tri uzastopna tromjesečja porasta gospodarske aktivnosti na što upućuju ostali pokazatelji. Ukupna likvidna sredstva porasla su u lipnju i srpnju za 5,7 mlrd. kuna i iznosila su 31. srpnja 65,7 mlrd. kuna.

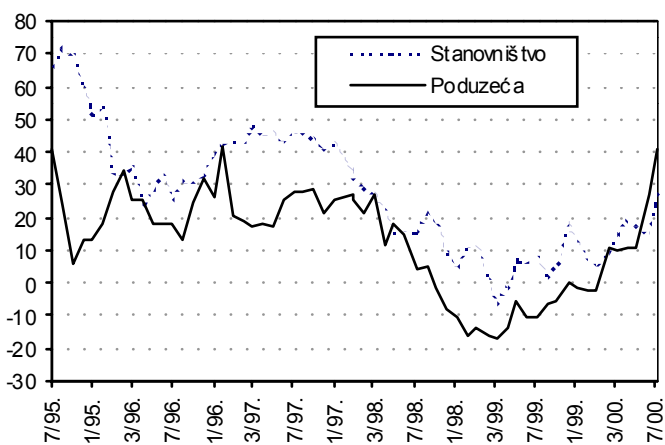
NOVČANA MASA

OMJER GOTOVOG I DEPOZITNOG NOVCA (C/D) I UDIO GOTOVINE U NOVČANOJ MASI (C/M1)

STOPE RASTA DEPOZITNOG NOVCA I STANOVNIŠTVA I PODUZEĆA (u odnosu na isti mjesec prethodne godine)

Znatno je bio porast devizne štednje, u dva ljetna mjeseca 1,76 mlrd. kuna, pa su devizni depoziti krajem srpnja iznosili 42 mlrd. kuna. Prosječni mjesečni porast štednje u tri prethodna mjeseca (od ožujka do svibnja) bio je 0,37 mlrd. kuna, dakle u lipnju i srpnju došlo je do znatnog ubrzanja porasta deviznih depozita. To znači da smo se vratili u uobičajenu "predrecesijsku" sezonsku shemu i da više nema ni traga neodlučnosti deponenata koja je bila prisutna tijekom prošle godine.

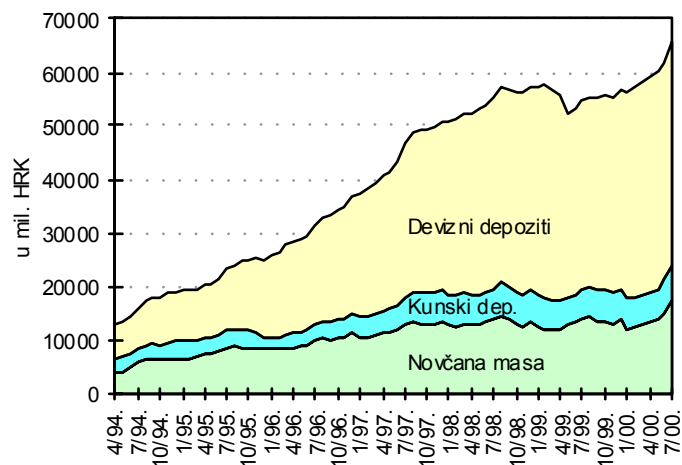
U općem porastu monetarnih agregata čak je i kunska štednja porasla za 0,56 mlrd. kuna u dva ljetna mjeseca i iznosi 6,5 mlrd. kuna, što se osim svim do sada navedenim faktorima može pripisati i stabilnom, odnosno nominalno aprecirajućem tečaju, na koji je kunska štednja uvijek iznimno osjetljiva.

Kreditna aktivnost banaka nije pratila izraziti rast depozitne baze. Porast plasmana od 1 mlrd. kuna (od čega u srpnju 0,9 mlrd. kuna) samo je blago ubrzanje prema prethodnim mjesecima potpune stagnacije ili čak smanjenja kredita, međutim, daleko je od pravog zamaha. I nadalje nešto bolje prolazi sektor stanovništvo, čiji se krediti ipak malo povećavaju, dok krediti poduzećima stagniraju ili vrlo malo rastu. Uzdržanost banaka od kreditiranja poduzeća još je dominantno obilježje cjelokupnoga financijskog okruženja.

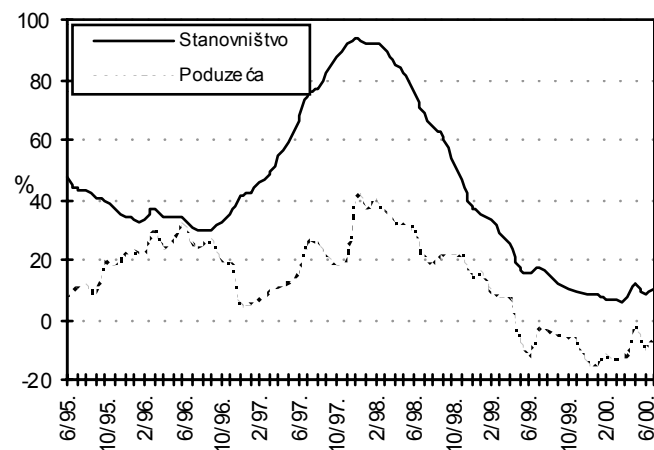
Neto potraživanja banaka od središnje države smanjena su za 0,5 mlrd. kuna tijekom lipnja i srpnja i iznosila su 11,8 mlrd. kuna krajem srpnja. To je pretežno posljedica znatnog porasta državnih depozita (kunskih i deviznih) kod bankarskog sektora, deponiranih nakon priljeva samuraj-bondova kao i smanjenja potraživanja po osnovi obveznica za deviznu štednju građana. Ostala su potraživanja i obveze između središnje države i banaka mirovali.

Za razliku od domaće aktive, inozemna aktiva bankarskog sustava snažno je rasla, potpuno u skladu sa sezonski visokom ponudom deviza.

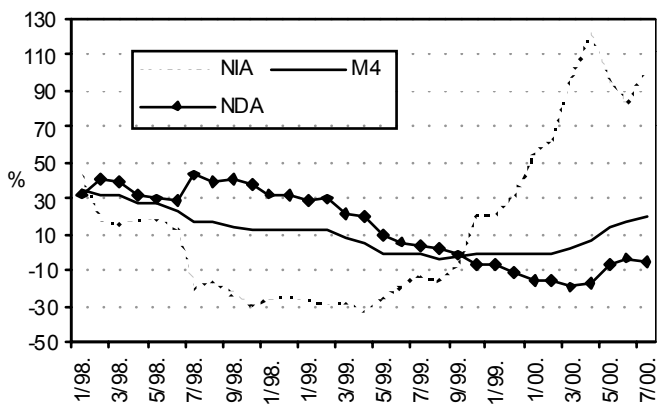
MONETARNI AGREGAT M4

KREDITI STANOVNIŠTVU I PODUZEĆIMA, stopa promjene u odnosu na isti mjesec prethodne godine

NETO DOMAĆA AKTIVA, NETO INOZEMNA AKTIVA I M4, stopa promjene u odnosu na isti mjesec prethodne godine

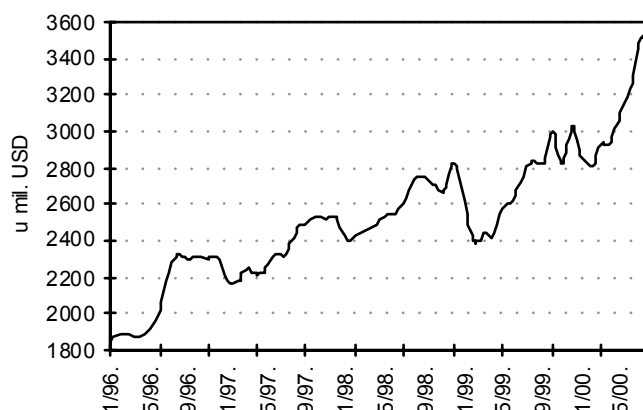
Devizna aktivnost središnje banke bila je tijekom srpnja također intenzivna, dok je tijekom kolovoza uopće nije bilo. Podsjetimo, intervencijom 5. srpnja otkupljeno je 77,8 mil. EUR. Nedugo nakon toga, 11. srpnja, otkupljen je od Ministarstva financija 131 mil. USD priljeva ostvarenog prodajom samuraj-obveznica. Porast međunarodnih pričuva u srpnju bio je znatan i one su 31. srpnja iznosile 3,5 mlrd. USD. U kolovozu nije bilo potrebe za dodatnim intervencijama. Usprkos velikom deviznom priljevu likvidnost bankarskog sustava bila je toliko dobra da je, uz manju aprecijaciju tečaja, mogla apsorbirati povećanu ponudu deviza. Tako krajem kolovoza međunarodne pričuve iznose 3,5 mlrd. USD. Domaća aktiva za razliku od inozemne postojano stagnira. Korištenje lombardnih kredita bilo je zanemarivih 5 mil. kuna prosječno mjesečno.

Dobra likvidnost banaka očitovala se u prosječnom stanju računa za namirenje od 625 mil. kuna u srpnju, odnosno 450 mil. kuna u kolovozu. I podaci s Tržišta novca o rekordno niskim kamatnim stopama na pozajmice potvrđuju iznimno dobru likvidnost sustava. Tome nije naudio ni porast izdvajanja za kunsku i deviznu obveznu pričuvu. Kako je rast svih depozita u lipnju i srpnju bio znatan, obvezna pričuva porasla je, u skladu s porastom osnovice. Gotov novac značajno je rastao tijekom obaju mjeseca (iznosi 6,5 mlrd. kuna krajem kolovoza), pa je primarni novac porastao s 11,3 mlrd. kuna 31. srpnja na 11,5 mlrd. kuna na kraju kolovoza.

Porasli su devizni i kunskih blagajnički zapisi – devizni krajem kolovoza iznose gotovo 2 mlrd. kuna, a kunski 2,5 mlrd. kuna.

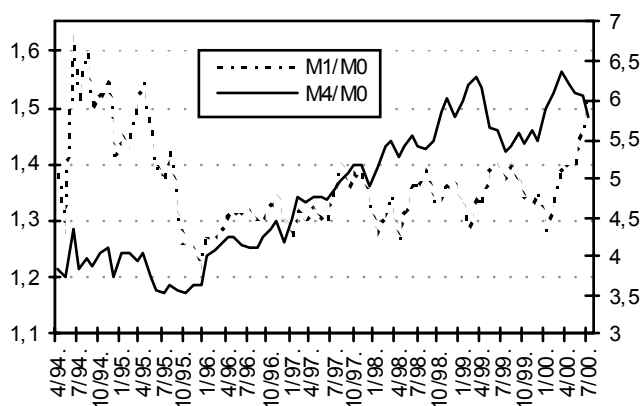
Središnja država također je bila vrlo likvidna, s visokom razinom depozitnog novca kod HNB koja je tijekom srpnja iznosila oko 1 mlrd. kuna. Iako je porast koincidirao s priljevom samuraj-obveznica, visoka razina žiroračuna države zadržala se i tijekom kolovoza, premda je država nešto novca potrošila na plaćanje svojih obveza.

MEĐUNARODNE PRIČUVE HNB-a

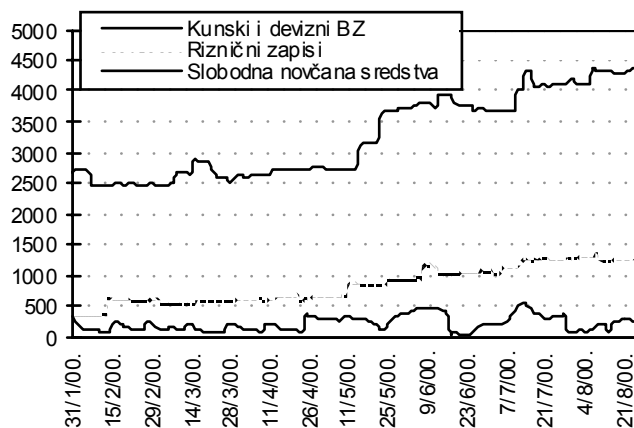

MONETARNI MULTIPLIKATORI

$m1 = M1/M0$ (lijevo) i $m4 = M4/M0$ (desno)

BLAGAJNIČKI ZAPISI HNB, SLOBODNA NOVČANA SREDSTVA NA ŽIRORAČUNIMA BANAKA I RIZNIČNI ZAPISI MINISTARSTVA FINACIJA KOD BANAKA

TEČAJ

U srpnju i kolovozu nastavljen je trend nominalne aprecijacije kune prema euru započet u ožujku ove godine. Koncem kolovoza vrijednost eura prema srednjem tečaju Hrvatske narodne banke smanjila se na 7,56 kuna. U usporedbi sa 7,64 HRK/EUR, koliko je tečaj iznosio na kraju lipnja, u ova je dva ljetna mjeseca ostvarena ukupna nominalna aprecijacija kune u iznosu od 1%. Tijekom prvih osam mjeseci kuna je prema euru ukupno ojačala za 1,6%.

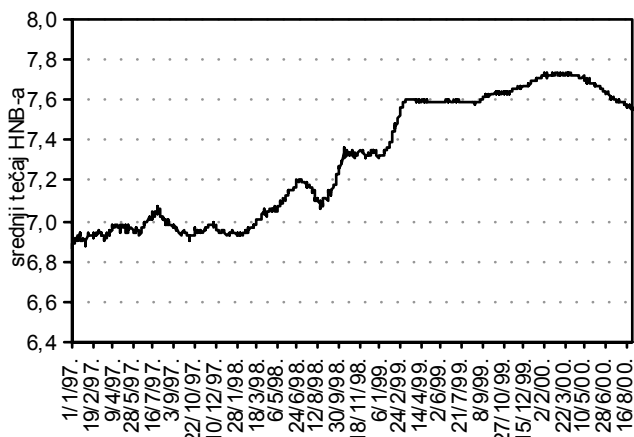
U srpnju je kuna ukupno nominalno aprecirala 0,5%, a znatnije je jačanje kune u tom mjesecu spriječeno intervencijom Hrvatske narodne banke na deviznom tržištu. Na aukciji održanoj 5. srpnja središnja je banka otkupila deviza u iznosu od ukupno 73,7 mil. USD. Tijekom kolovoza kuna je ojačala još za 0,54% bez daljih intervencija središnje banke na deviznom tržištu. Uz uspješnu turističku sezonu na povećanje devizne ponude utjecao je i priljev deviza od emisije obveznica na japanskom tržištu kapitala.

Trend nominalne aprecijacije tečaja eura prema američkom dolaru, koji se očitovao u drugoj polovini svibnja i u lipnju, nije se nastavio i u idućim mjesecima. Stoga je i kuna tijekom srpnja i kolovoza počela trend deprecijacije prema američkom dolaru. Tečaj dolara porastao je sa 8 HRK/USD koncem lipnja na 8,5 HRK/USD na kraju kolovoza, tako da je ostvarena ukupna nominalna deprecijacija kune prema američkom dolaru od 5,8%. Od početka godine kuna je prema dolaru ukupno oslabila za 11,3%.

Krajem kolovoza zabilježena je nominalna deprecijacija kune prema košarici valuta u iznosu od 1% u usporedbi s koncem lipnja.

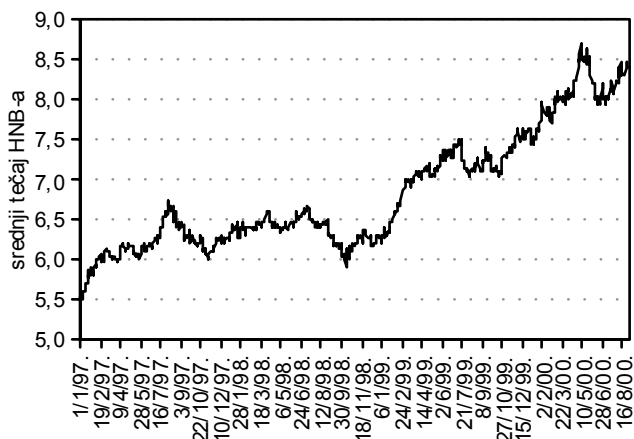
Zbog znatnog relativnog rasta domaćih cijena, kao i zbog jačanja kune prema dolaru i euru, kuna je u lipnju realno aprecirala za 2% (uz PPI kao deflator), odnosno za 3,4% (uz CPI kao deflator).

NOMINALNI DNEVNI TEČAJ KUNE PREMA EURU*

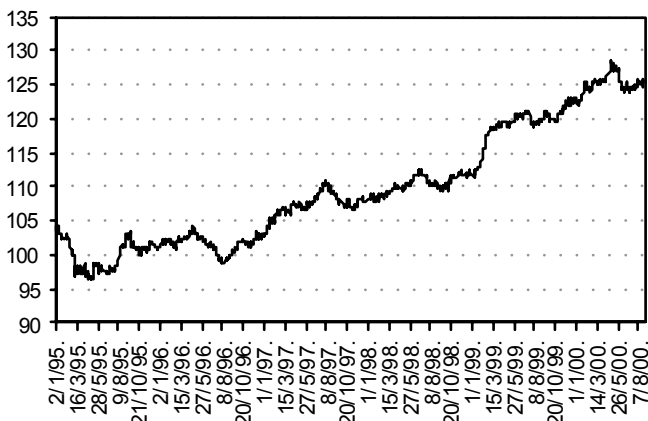

* ECU prije siječnja 1999.

NOMINALNI DNEVNI TEČAJ KUNE PREMA AMERIČKOM DOLARU

INDEKS DNEVNOGA NOMINALNOG EFEKTIVNOG TEČAJA KUNE*, 1995.=100

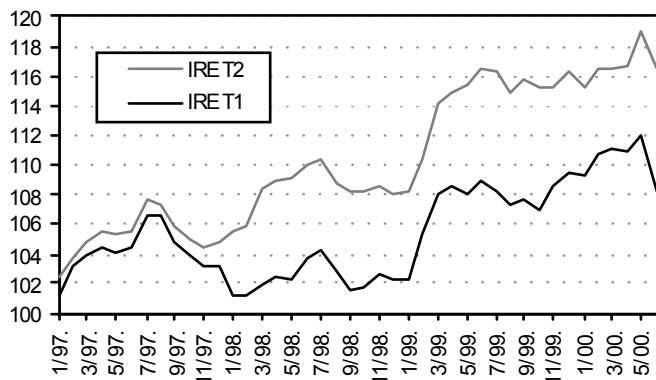
* pad indeksa označava aprecijaciju kune

PLATNA BILANCA

Robni izvoz iznosio je u lipnju 2000. godine 379,9 mil. USD, što je povećanje od 15,8% u usporedbi s istim mjesecom prošle godine. Istodobno robni uvoz bilježi pad od 0,6% prema lipnju 1999. (756,9 mil. USD prema 761,7 mil. USD u lipnju prošle godine). Tako je pokrivenost uvoza izvozom povećana s 43,1% (lipanj 1999.) na 50,2% (lipanj 2000.). Rezultat je takvog kretanja robne razmjene robni deficit u visini od 377,0 mil. USD, odnosno njegovo smanjenje u usporedbi s istim mjesecom prošle godine za 13,0%. U kunskoj vrijednosti zabilježen je pad deficita robne razmjene za lipanj 2000. godine u visini od 4,1% u usporedbi s istim mjesecom prošle godine.

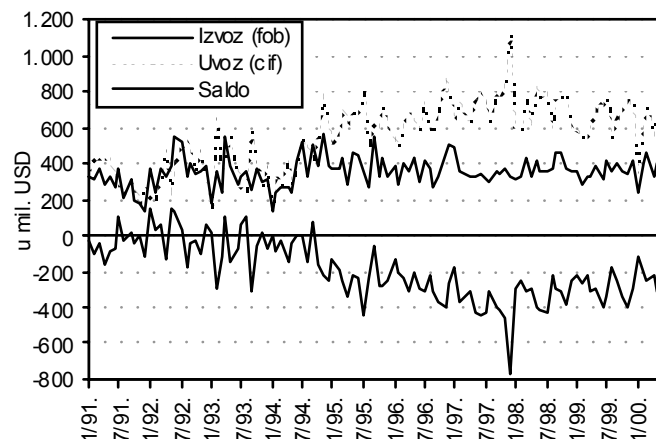
Kumulativni podaci o izvozu za prvih šest mjeseci 2000. pokazuju porast od 10,9% u usporedbi s istim razdobljem prošle godine (ukupna vrijednost izvoza za razdoblje I. – VI. 2000. iznosi 2.206,9 mil. USD). Uvoz u prvom polugodištu 2000. godine pokazuje mali pad od 0,02% (vrijednost uvoza za razdoblje I. – VI. 2000. iznosi 3.677,5 mil. USD). Iz navedenog proizlazi da se polugodišnji deficit robne razmjene s inozemstvom u 2000. kreće na razini od 1.470,7 mil. USD, odnosno da je za 12,8% manji nego u istom razdoblju prošle godine. Treba, međutim, istaknuti da je dio unapređenja trgovinskog deficita posljedica aprecijacije USD jer se oko 34% ukupnog izvoza vrši u dolarima, dok dolarski uvoz iznosi 25% od ukupne vrijednosti uvoza. Prema sektorima SMTK najveći dio izvoza spada u domenu strojeva i transportnih uređaja, koji je u prvom polugodištu 2000. s iznosom od 604,5 mil. USD zabilježio porast od 19,0% prema istom razdoblju prošle godine. Značajne poraste u razdoblju I. – VI. 2000. u usporedbi s prvim polugodištem prošle godine bilježimo i u sektoru mineralnih goriva i maziva (porast od 98,5%), kemijskih proizvoda (porast od 16,1%) te proizvoda svrstanih po materijalu (rast od 14,3%).

INDEKS* REALNOGA EFEKTIVNOG TEČAJA KUNE UZ CIJENE NA MALO (IRET1) I CIJENE PRI PROIZVOĐAČIMA (RET2), 1995=100

* pad indeksa označava realnu aprecijaciju kune

ROBNI IZVOZ (fob), UVOZ (cif) I SALDO ROBNE RAZMJENE, tekuće cijene

PLATNA BILANCA (preliminarni podaci), u mil. USD

	I-III.00.	I-III.99.	indeksi
III.00./			I-
III.99.			I-
Tekuće transakcije	-424,7	-559,0	76,0
Kapitalne i financijske transakcije (bez pričuva)	83,8	702,1	11,9
Međunarodne pričuve HNB	26,8	241,1	11,1
Neto pogreške i propusti	308,4	-389,9	-79,1

Izvor: HNB

ROBNI IZVOZ (fob) I UVOZ (cif), u mil. USD

	I-VI.2000.	I-VI.1999.	VI. 2000.
VI.1999.			
Izvoz	2.206,9	1.990,8	379,9
328,2			
Uvoz	3.677,5	3.678,2	756,9
761,7			
Saldo	-1.470,7	-1.687,4	-377,0
433,5			

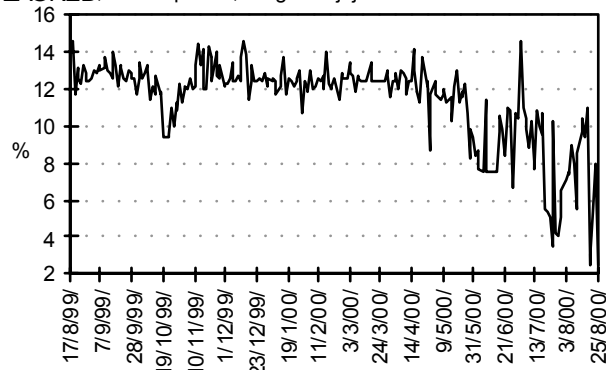
Izvor: DZSRH

TRŽIŠTE NOVCA I KAMATNE STOPE

Visoka likvidnost finansijskog sustava tijekom srpnja i kolovoza uzrokovala je veliku dominaciju ponude nad potražnjom u dnevnoj trgovini na tržištu novca. U srpnju je ponuda bila dvostruko veća od potražnje, dok je u kolovozu odnos povećan te je ponuda trostruko nadmašivala potražnju. Smanjen je i prosječan dnevni promet (za čak 8 mil. kuna). Nasuprot tome, prekononočno je trgovanje pojačano, i to u popriličnom iznosu (prosječno čak za 80 mil. kuna). Pod utjecajem takvih kretanja potpuno je očekivan pad kamatnih stopa. Prosječna dnevna kamatna stopa u srpnju je bila na razini od 8,34%, dok je u prvih 25 dana kolovoza smanjena na razinu od 7,11%. Kamatna stopa na dominantne pozajmice uz opoziv spustila se posljednjih dana i na razinu ispod 2,5%. Prekononočni ZIBOR je na razini od 3,5%, iako je bio i na nižim razinama, dok su se kamatne stope na međubankovnom tržištu spuštale i ispod razine od 1%.

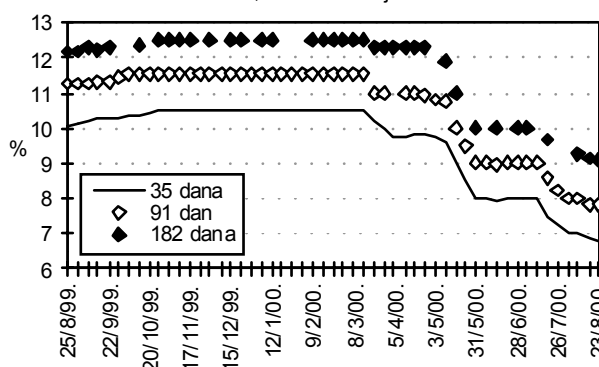
Visoka likvidnost sustava je i uzrok porasta upisa svih kratkoročnih vrijednosnica. Naime, upisani iznos kunskih blagajničkih zapisa dostigao je razinu od 2,6 mlrd. kuna, blagajničkih zapisa u stranim valutama 2 mlrd. kuna, a trezorskih zapisa Ministarstva financija razinu od 2,1 mlrd. kuna. Porastu upisa vrijednosnica u kunama nije smetalo ni znatno smanjenje kamatnih stopa. Kamatna stopa na kunske blagajničke zapise s rokom dospeljeća od 35 dana spuštana je primjerice s 8,0% na 6,8%, dok je kamatna stopa na trezorske zapise s rokom dospeljeća od 42 dana smanjena s razine od 10,0% na 9,1%. Velik priljev deviza od turističke sezone uzrokovao je i visoku zainteresiranost banaka za blagajničke zapise u stranim valutama.

PROSJEČNA KAMATNA STOPA NA TRŽIŠTU NOVCA
ZAGREB, dnevni podaci, na godišnjoj razini

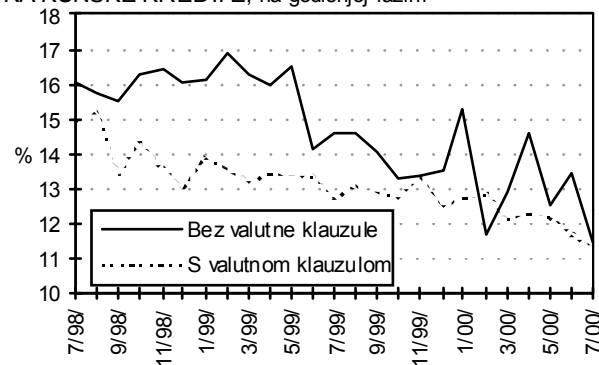

Izvor: TNZ

KAMATNE STOPE NA KUNSKO DRAGOVOLJNE
BLAGAJNIČKE ZAPISE, na dan aukcije

PROSJEČNE KAMATNE STOPE POSLOVNIH BANAKA
NA KUNSKO KREDITE, na godišnjoj razini

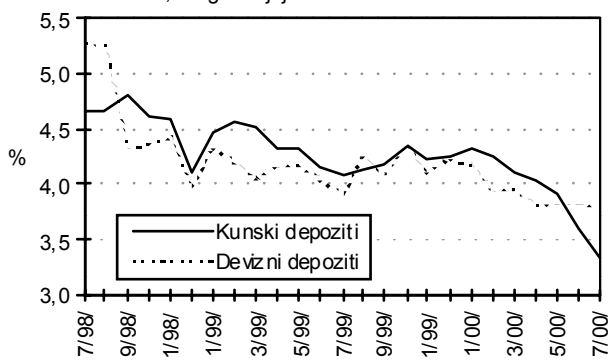

Kamatne su stope također privlačne: na rok dospijeca od 63 dana kamatne stope na blagajničke zapise u USD iznose oko 6,45%, dok na zapise u EUR iznose oko 4,59%. Za usporedbu, prosječna kamatna stopa na depozite u USD s rokom do 3 mjeseca iznosi oko 5,48%, a za istovrsne depozite u DEM prosječna je kamatna stopa bankovnog sustava 3,77%.

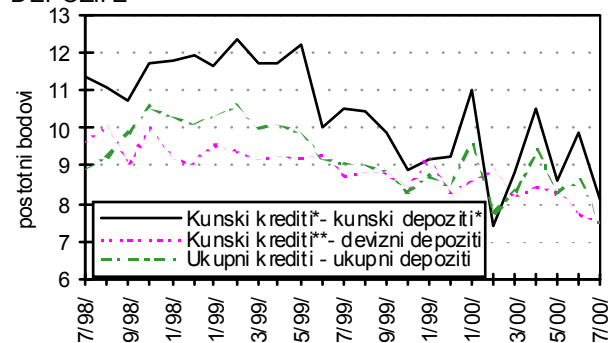
Prosječne kamatne stope bankovnog sustava nastavljaju padati. Ta činjenica vrijedi podjednako i za aktivne i za pasivne kamatne stope. Prosječna kamatna stopa na kunske kredite bez valutne klauzule u srpnju je dostigla svoju najnižu razinu otkada postoji ova statistika, a isto vrijedi i za prosječnu kamatnu stopu na kunske kredite s valutnom klauzulom. Spomenute su kamatne stope u srpnju iznosile 11,48, odnosno 11,30%. Ti se podaci podudaraju s najavama i vijestima iz banaka da će smanjivati svoje kamatne stope. Prosječna kamatna stopa na kratkoročne kredite poduzećima bila je u srpnju na razini od 7,37%. Dugoročne kamatne stope nisu toliko značajno smanjene, ali dugoročni krediti zasad čine tek 19,5% novoodobrenih kredita u srpnju. S druge strane pasivne kamatne stope također su znatno pale, na također najniže razine. Prosječna kamatna stopa na kunske depozite u srpnju je bila na razini od 3,3% (na oročene 7,5%), dok je prosječna kamatna stopa na devizne depozite iznosila 3,8% (na oročene 4,9%).

Budući da apsolutni pad pasivnih kamatnih stopa nije tako velik kao kod aktivnih kamatnih stopa, kamatna se marža i dalje smanjuje, pa je u srpnju također dostigla svoje najniže vrijednosti. Vrijedno je zabilježiti i pad nepodmirenih naloga za plaćanje zbog stečajeva i smanjivanja iznosa dospjelih akceptnih naloga.

PROSJEČNE KAMATNE STOPE POSLOVNIH BANAKA NA DEPOZITE, na godišnjoj razini

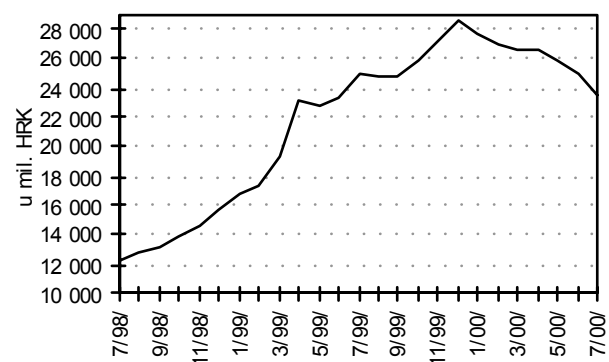
RAZLIKA IZMEĐU KAMATNIH STOPA NA KREDITE I DEPOZITE

* Bez valutne klauzule; ** S valutnom klauzulom

Napomena: razlika (spread) je izračunata kao razlika prosječnih kamatnih stopa na kredite i depozite

NEPODMIRENI NALOZI ZA PLAĆANJE REGISTRIRANI KOD ZAP-a

Napomena: na računima pravnih i fizičkih osoba
Izvor: ZAP

DRŽAVNI PRORAČUN

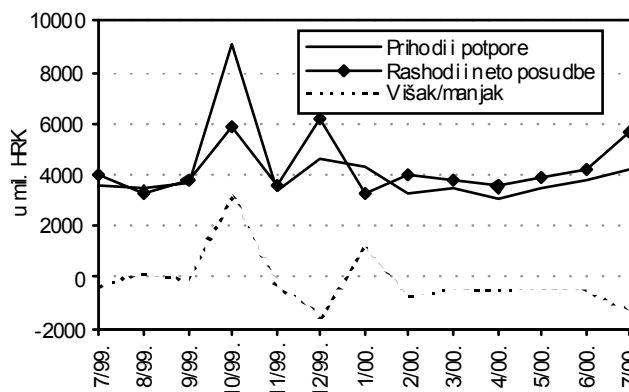
Lipanj i srpanj već su peti, odnosno šesti mjesec zaredom otkako su proračunski prihodi manji od rashoda. U lipnju je ostvaren manjak od 438 mil. kuna, a financiran je u cijelosti iz inozemnih izvora. U srpnju je, pak, ostvaren najveći mjesečni manjak u ovoj godini, iznosio je 1.367 mil. kuna i najvećim je dijelom financiran iz inozemnih izvora (početkom srpnja izdane su obveznice u vrijednosti od 25 mlrd. jena na japanskom tržištu). Na razini prvih sedam mjeseci ukupan manjak iznosio je 2.659 mil. kuna.

U lipnju je prikupljeno ukupno 3.727 mil. kuna prihoda ili za 6,8% više nego u istom mjesecu prošle godine. Bitno je, međutim, da je u lipnju ostvaren najveći mjesečni porezni prihod u ovoj godini, čemu je najviše pridonijelo dobro ostvarenje prihoda od PDV-a. Pritom je važno istaknuti da je dobro ostvarenje prihoda od PDV-a u prvom redu rezultat provedenih kompenzacija.

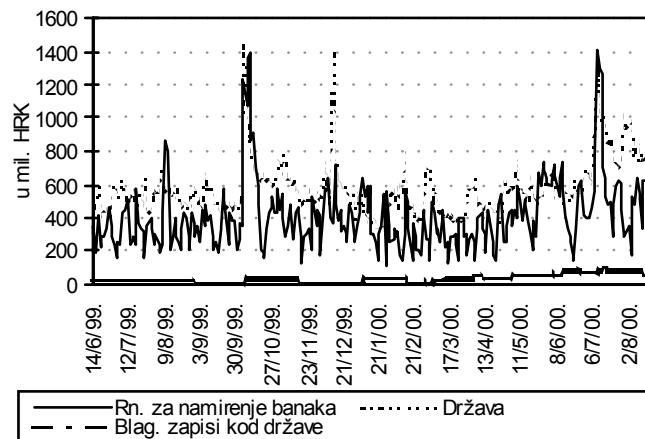
Srpanjski prihod od 4.257 mil. kuna, veći od prošlogodišnjeg čak za 17,7%, posljedica je uspješno provedene privatizacije Riječke (41 mil. USD) i Splitske banke (48 mil. EUR). Promatrajući samo tekuće prihode proračuna, srpanjski prihod manji je od prošlogodišnjeg za 20 mil. kuna ili 0,5%.

U pogledu rashoda državnog proračuna, valja reći da su lipanjski rashodi bili na razini prošlogodišnjih. Međutim, srpanjski su rashodi bili veći od lanjskih čak za 1,6 mlrd. kuna ili 41,3%. Ipak, na razini prvih sedam mjeseci ove godine, utrošeno je svega za 8,6% više sredstava negoli je utrošeno u istom prošlogodišnjem razdoblju.

OSTVARENJE DRŽAVNOG PRORAČUNA

DEPOZITI SREDIŠNJE DRŽAVE KOD HNB-a I RAČUNI ZA NAMIRENJE BANAKA

FINANCIRANJE MANJKA SREDIŠNJE DRŽAVE u mil. HRK

	I-VII. 2000.	2000. (projekcija)
UKUPNO FINANCIRANJE	2659	1 270
DOMAĆE FINANCIRANJE	-370	-2 901
Od ostale opće države	-72	0
Od monetarnih vlasti	519	0
Od poslovnih banaka	-726	-2 242
Ostalo domaće financiranje	-91	- 659
STRANO FINANCIRANJE	3029	4 171
Od međ. razvojnih institucija	-28	863
Od stranih država ili vlada	-360	-732
Ostale vanjske posudbe	3417	4 041